

Särtryck nr 33.

Instruktion

för

Växlingspersonal

Gällande från och med den 1 januari 1912.

Stockholm
K. L. Beckmans Boktryckeri
1912.

INNEHÅLL.

Inledning	Sid. 3.
Tjänsteställning och tjänsteåligganden i allmänhet	3.
Växlingstjänstens utförande	5.
Skötsel af anläggningar	14.
Bilaga A	15.

Denna instruktion skall tilldelas:

- a) bangårdsmästare,
- b) stationsförmän och stationskarlar, som användas i växlingstjänst,
- c) extra ordinarie och extra bromsare,
- d) tågmästare och konduktörer,
- e) lokomotivförare och eldare,
- f) alla stationer och lastplatser.
- g) banmästare, bro- och banvakter.

Inledning.

§ 1.

Till växlingspersonal räknas i denna instruktion dels sådan stationspersonal, som leder eller biträder vid arbetet med utförandet af växlingsrörelse *), dels tjänsteman, som postar vid fast signalinrättning å station.

Bestämmelserna om »Växlingstjänstens utförande» gälla i förekommande fall jämväl för konduktörspersonal, bromsare och personal vid lastplats äfvensom för annan personal, som därmed tager befattning.

Tjänsteställning och tjänsteåligganden i allmänhet.

§ 2.

Växlingspersonalens förman är stationsföreståndaren. Å station, där särskild personal utför växlingstjänst, står denna personal härvid under närmaste befäl af viss, af stations- *Förman.*

*) Med växlingsrörelse förstås detsamma som enligt § 7 i säkerhetsordningen afses med stationsrörelse.

föreståndaren utsedd tjänsteman, i denna instruktion benämnd »växlingsförman».

§ 3.

*Bestäm-
melser om
tjänstgö-
ringen.* Växlingsförman äger tillse, att den honom för arbetets utförande tilldelade personalen i tid inställer sig till tjänstgöring och att ingen af nämnda personal aflägsnar sig utan erhållen tillåtelse. Försummelse härutinnan skall förmannen anmäla för stationsföreståndaren.

Förmannen skall vidare tillse, att personalen vid inställelsen i tjänstgöring är försedd med nödig utrustning, att bromsskor, handspakar o. d. hjälpmedel finnas till hands i erforderligt antal och att de äro placerade på lämpligt ställe.

§ 4.

*Kun-
skaper.* Innan till stationspersonalen hörande tjänsteman användes i växlingstjänst, skall han hafva ådagalagt nödig kännedom om

- a) bestämmelserna i denna instruktion,
- b) » » signalordningen,
- c) » » §§ 1—15, 18, 31—52, 60, 63—67, 73—75, 78—80 och 82 af säkerhetsordningen,
- d) gällande tågordning för stationen,
- e) växlars och växeldelars benämning,
- f) signalinrättningarnas begagnande samt i förekommande fall
- g) gällande allmänna föreskrifter angående handhavande och skötsel af växel- och signal-säkerhetsanläggning,

h) för stationen gällande instruktion rörande signal- eller säkerhetsanordning.

Växlingstjänstens utförande.

§ 5.

Verkställes växling af ett lag, bestående af två eller flera tjänstemän, skall — då ej växlingsförmannen personligen leder växlingsrörelserna — en af laget hafva detta till åliggande. Den, som sålunda närmast leder växlingsrörelserna, benämnes i denna instruktion »växlingsledare».

*Ledning
och arbets
fördel-
ning.*

Växlingsledaren är i första hand ansvarig för att vid arbetets utförande gällande signal- och säkerhetsföreskrifter, denna instruktion, eller förmans anvisning beaktas, att växlingsrörelserna utföras på praktiskt och lämpligt sätt samt att den honom biträdande personalen erhåller nödiga anvisningar.

Utföres växling samtidigt inom samma bangårdsområde af olika grupper eller lag, skola gruppernas eller lagens åligganden vara genomturlista eller särskildt besked ordnade.

§ 6.

Innan växlingsrörelse utföres, skall växlingsledaren hafva öfversett de vagnar, som skola flyttas eller mot hvilka skjutsning kan komma att äga rum.

Försiktighetsmätt i fråga om vissa vagnar.

Vagnar af nedannämnda slag få icke skjutsas så, att stöt mot annat fordon eller mot stoppbom därigenom kan uppstå, och få icke heller utsättas för stöt från annan skjuts, nämligen personvagnar, däri inbegripna post-, sjuk- och restaurangvagnar,

vagnar, lastade med lefvande djur och explosiva ämnen, äfvensom mjölk- och stycke gods- vagnar,

vagnar, som äro försedda med anslaget: »Växlas försiktigt!» («Vorsichtig rangieren!» eller »Vorsichtig verschieben!»),

vagnar med särskildt ömtåligt byggnadssätt, såsom justeringsvagnar, brobelastningsvagnar, vagnar med spårrensare, mallvagnar, impregneringsvagnar, ångfinkor, cisternvagnar, kranvagnar och gasvagnar.

§ 7.

Allmänna försiktighetsmått.

Order eller signal till växlingsrörelse får gifvas, först då växlingsledaren förvissat sig om, att rörelsen kan utföras utan fara. I växlingen deltagande personal måste därför göras uppmärksamma på den tillämnade rörelsen liksom också djurvårdare och andra personer, som kunna befinna sig å vagnarna, skola på förhand vara därom varskodda.

Skall växling äga rum genom magasin, utmed kaj eller annat spår, där lastning,

lossning eller annat för växlingen hinderligt arbete pågår, skall växlingsledaren likaledes i tid varsko därstädes sysselsätta personer om den förestående växlingsrörelsen samt tillse, att arbetet afbrytes och att föremål, som äro i vägen, aflägsnas.

Vidare skall tillsyn hafva ägnats däråt, att bromsarna å de vagnar, som skola flyttas, äro lossade och tjänstbara,

att förstängningar borttagits,

att beträffande person- och godsvagnar, hvilkas sidodörrar gå utåt, dessa dörrar äro stängda,

att det spår, som skall befaras, är fritt från hinder, växlarna äro rätt lagda och växeltungorna sluta väl samt

att bommar vid vägöfvergång, som skall passeras, äro nedfällda.

När vid växling lokomotiv skjuter vagnar, som ej äro afsedda att skjutas, skola dessa vara sammankopplade såväl med hvarandra som med lokomotivet.

Vagnar, som skola skjutas, skola med nedan nämndt undantag (»dubbelskjuts») vara sammankopplade med hvarandra. Skjutsens styrka skall afpassas efter spårens lutningsförhållanden och den vägsträcka, som skall af de skjutsade vagnarna tillryggaläggas samt efter vagnarnas antal och tyngd, så att dessa vagnar kunna stoppas på bestämdt ställe, utan att hård stöt uppstår mot andra vagnar eller mot stoppbom. S. k. dubbelskjuts, d. v. s. samtidig skjuts med två å ömse

sidor afkopplade vagnar eller grupper af vagnar, som skola ingå å skilda spår, må äga rum, om den sista vagnen eller gruppen af vagnar är försedd med erforderligt antal bemannade bromsar och afståndet mellan de båda vagnarna eller grupperna af vagnar å de olika spåren anses kunna blifva så stort, att rörelsen i fråga kan utan risk verkställas. Den, som härvid skall omlägga växeln mellan de båda spår, å hvilka de olika vagnarna eller vagngrupperna skola ingå, får dock icke göra detta, förrän den främre vagnen eller vagngruppen passerat vederbörande hinderpåle och endast så framt den eftre vagngruppen då icke uppnått växelspetsen. S. k. slängskjuts (»ryck») är förbjuden.

Med undantag för bangård, där genom anordnande af växlingsvall särskilda åtgärder för skjutsning å spår i lutning äro vidtagna, skall å spår, som ligger i stark lutning, skjutsning undvikas.

Vid omläggning af växel skall växelklotet föras i det nya läget utan att kastas.

Vändskifvor, skjutbord, spår med lastmallar och vagnvågbyggor få endast med synnerlig försiktighet befaras.

För vagnars bringande till stopp skall i möjligaste mån användas handbromsning. Vagnar, som icke hafva broms, stoppas med bromssko eller bromsspak, och få vagnsstolpar icke härtill användas. Bromssko bör icke utläggas omedelbart framför växlar och korsningar, ej heller i kurvor. Bromsspak får icke

insättas mellan ekrarna, enär detta är förenadt med fara för den bromsande, ej heller läggas under hjulen, enär spaken därigenom förstöres och vagnarna fara illa, utan skall anbringas så, att spaken kan pressas mot hjulringen. Antalet af de vagnar, som samtidigt skola stannas uteslutande med bromsskor eller med bromssko i förening med bromsspak, får icke öfverstiga *fem* och antalet vagnar, som skola stannas enbart med bromsspak, får icke öfverstiga *två*. Vid samtidig skjutsning af mer än fem vagnar skall minst en bemannad broms finnas för hvarje påbörjad antal af fyra vagnar.

Skulle, när fordon skola tillkopplas hvarandra, stark stöt uppstå, skall koppling icke äga rum, enär en s. k. bakryck därvid kan inträffa och föranleda kopplets eller dragkrokens bristning.

Då tåg eller vagnar skola passera en växel, skall noga iakttagas, att växeln icke omläggas, förr än alla fordonen passerat, enär eljest stor skada eller olycka kan inträffa.

Af samma skäl skall, om af någon anledning tåg eller vagnar skulle ingå på orätt spår, växeln bibehållas oförändrad, tills alla fordonen passerat.

§ 8.

Vid stark bläst skall skjutsning i riktning med vinden utföras med stor försiktighet, och må vagnar därvid ej skjutas till spår, som ej är försedt med stoppbom eller annan stoppinrättning, med mindre än att vagnarna

Särskilda försiktighetsmått vid otjänlig väderlek.

äro försedda med broms. Efter vagnarnas stoppande skola i detta fall bromsarna väl åtskrufvas. Vid dimma, snöyra eller då rä-lerna äro slippriga skall skjutsning undvikas.

§ 9.

Särskilda försiktighetsmått då flera lokomotiv växla samtidigt.

Växlas samtidigt med två eller flera lokomotiv och äro därvid de olika växlingsområdena icke på betryggande sätt skilda från hvarandra, skola växlingsledarna iakttaga särskild försiktighet. Sålunda må, då vagnar skola från visst håll insättas på ett spår, som användes för växling äfven från motsatt håll eller som utmynnar i eller korsar spår, som från motsatt håll användes till växling, den eller de vagnar, som från endera hållet först skola insättas å spåret, icke skjutas utan skola de *skjutas*, och skall därvid en man gå före vagnarna utanför spåret. Sedan ett antal vagnar insatts på dylikt spår, skola dessa bromsas eller förstängas, och må enstaka vagnar därefter försiktigt skjutas mot de förut insatta, skolande dock alltid dessa vagnar tillkopplas de föregående.

§ 10.

Särskilda försiktighetsmått till skydd för växlingspersonalen.

Växlingspersonalen måste till skydd för lif och lemmar under hela tjänstgöringstiden hafva uppmärksamheten riktad på arbetet och vid utförandet af detsamma undvika all förvägenhet. Särskildt bör personalen undvika att gå eller springa öfver spår omedelbart framför i rörelse varande fordon,

att gå emellan eller intill skenorna i spår,
hvarå fordon äro i rörelse,

att krypa under bufferterna å i gång varande vagn utan att fatta tag i å vagnen anbragt säkerhetshandtag,

att hoppa af eller upp på lokomotiv eller vagn, som är i hastig rörelse,

att sitta, hänga eller stå på buffertar eller koppelinrättningar, då vagn är i rörelse,

att vid skjutandet eller dragandet af vagn gå framför densamma,

att vid passerandet af spår, å hvilket växling äger rum, gå tätt intill fordon.

Vidare bör växlingstjänsteman iakttaga

att, då han åtföljer vagn, företrädesvis rikta blicken åt det håll, dit vagnen går, och därvid intaga sådan plats att han icke kan falla å eller mellan skenorna,

att vid beträdandet af växel eller korsning akta sig för att få foten fast mellan skenorna,

att vid gående i spår i och för koppels påläggande uppmärksamma korsningar, stag och andra hinder,

att, om i rörelse varande fordon skall tillkopplas ett stillastående fordon, därvid företrädesvis använda det *stillastående* fordonets koppel samt

att, om koppling måste ske mellan i rörelse varande fordon, icke gå baklänges i spåret.

§ 11.

Vid långvarig växling öfver vägöfvergång eller gatukorsning skall växlingen emellanåt

*Växling
öfver väg-
öfvergång
m. m.*

afbrytas för vägfarandes framsläppande. Vid växling öfver gångbana skall likaledes uppehåll i växlingen emellanåt göras eller, om vagnar måste uppställas öfver dylik, ett mellanrum där, så vidt möjligt, lämnas.

§ 12.

Användande af tågspår.

Växlingsrörelse å tågspår eller skjutsning af vagnar å spår, som korsar eller mynnar ut i tågspår, får icke äga rum under de sista 5 minuterna före den tidpunkt, då ankommande tåg, som skall befara tågspåret, väntas, med mindre växlingsledaren därtill erhållit tillstånd af den, som skall inspektera tågvägen. Dylikt tillstånd må gifvas endast vid behof och på för hvarje särskild gång gjord framställning. Om så anses behöfligt, må tågvägsinspektören förbjuda sådan växling äfven för längre tid än 5 minuter före tågets väntade ankomst.

§ 13.

Växling för tågbildning och koppling.

Beträffande den inbördes ordningen mellan vagnar, som skola medföras af ett visst tåg, skall — förutom bestämmelserna i säkerhetsordningen — iakttagas beträffande godsvagnar, lastade med explosiva varor eller eldfarliga oljor, de i bil. A. intagna föreskrifterna samt beträffande godsvagnar i allmänhet, att de vagnar, som först skola aflämnas, skola sättas närmast lokomotivet äfvensom att vagnarna i öfrigt skola ordnas så, att minsta möjliga växling blir vid afkopplingsstationen behöflig.

Bil. A.

Vid koppling af i tåg insatta vagnar skola kopplen åtskrufvas så, att buffertarna stadigt beröra hvarandra, hvarefter säkerhetskopplen påläggas.

§ 14.

Vagnar, som under växling afställtts intill hvarandra å samma spår, skola efter växlingens slut sammankopplas med närstående fordon, därest så ej redan skett, och skola stå hinderfritt i förhållande till angränsande spår. Vidare skola bromsarna vara åtskrufvade eller, om tillräckligt antal bromsar ej finnes, eller spåret ligger i lutning eller så af annan anledning befinnes nödigt, hvarje grupp af vagnar vara säkert förstängd genom spårspärrar, broms-skor, bromsspakar genom ekrarna eller genom anbringande af säkra hinder å ömse sidor om hjulen.

*Vagnars
förstän-
gande
m. m.*

§ 15.

Om vid växling händelse inträffar, hvari- *Missöden.* genom person eller materiel skadas, skall ledaren af växlingen genast vidtaga erforderliga åtgärder, i första rummet för den skadades omhändertagande och i andra rummet för möjliggörande af arbetets fortsättande, hvarjämte han skall genast underrätta stationsföreståndaren om händelsen.

Om vagn urspårat utan att någon synbar skada åsamkats densamma skall i allt fall anmälan om händelsen göras till stationsföreståndaren, enär urspårad vagn icke vidare får användas i trafik, förr än den blifvit undersökt af sakkunnig person och förklarad trafikduglig.

§ 16.

Tjänstgöring vid hufvudsignal eller i ställverk.

För tjänstgöring vid hufvudsignal eller ställverk gälla, förutom föreskrifterna i signal- och säkerhetsordningarna, vid vissa stationer särskildt för stationen utfärdade bestämmelser rörande handhafvandet af signalanläggningarna.

Skötsel af anläggningar.

§ 17.

Tillsyn.

Växlingspersonal skall, efter stationsföreståndarens närmare bestämmande, utöfva den *dagliga* *) tillsynen öfver signalinrättningar, spår och växlar och därvid

hålla signalinrättningar, växlar och korsningar fria från snö, is och orenlighet, verkställa nödig smörjning af tappar, lager och växelplåtar,

tillse, att rörliga delar gå väl och att grus, sten eller andra föremål ej inkommit mellan växel tunga och stödräl.

Felaktigheter, som vid denna tillsyn upptäckas, skall växlingspersonal, om möjligt, själf afhjälpa; i annat fall göres anmälan till stationsföreståndaren.

Stockholm den 29 december 1911.

Kungl. Järnvägsstyrelsen

F. W. H. PEGELOW.

O. W. WAHLQUIST.

*) Härmed afses ingen ändring i den banafdelningen åliggande månatliga tillsynen.

Bil. A.

*Utdrag af Kungl. Maj:ts nåd.
förrordning den 19 november 1897
angående explosiva varors trans-
porterande å järnväg. (Or. n:r 233.)*

§ 10.

Försändning å järnväg af explosiv vara af 1:sta klass får endast ske i väl tillslutna och låsta samt med elastiska buffrar i båda ändar försedda täckta vagnar, som ställas mot slutet af tåget, så att *emellan* desamma och lokomotivet finnas minst sex vagnar och *efter* desamma minst två vagnar, tomma eller lastade; och får ingen vagn lastas med flera kärl än som rymmas att stå bredvid hvarandra på vagnens botten, hvarå en matta skall vara utlagd. Å båda sidor af sådan vagn skall påskriften »Explosiv vara; farligt» vara med tydliga bokstäfver anbringad. Vid stationsrörelser skall största försiktighet iakttagas, så att vagnar, lastade med explosiv vara, icke erhålla några stötar. Vagnar, lastade med sådant gods, få icke användas såsom bromsvagnar; icke heller må någon person åka i sådan vagn.

Personal, som medföljer bantåg, hvarmed explosiv vara af 1:sta klass försändes, vare förbjuden all tobaksrökning. Då sådant tåg stannar vid station, må ingen med brinnande cigarr eller pipa eller annan bar eld närma sig detsamma. Den, som ej åtlyder tillsägelse

att från tåget sig aflägsna, må därifrån af banbetjäningen bortföras och böte som i § 13 säges.

*Utdrag af Kungl. Maj:ts nåd.
förordning den 26 november 1875
ang. eldfarliga oljors och andra
därmed jämförliga vätskors trans-
porterande å järnväg. (Or. n:r 237.)*

§ 5.

Mom. 1. Försändes eldfarlig olja, förvarad å fat, till myckenhet af full vagnslast, skall forslingen ske å öppen godsvagn, med betäckning, då omständigheterna sådant fordra, och under iakttagande däraf att faten lastas så, att de ligga stadigt och icke kunna under tågets gång skada hvarandra. I vagn, hvarå eldfarlig olja af första klassen forslas, må ej annat lätt antändligt gods inlastas; och skall å yttre sidorna af sådan vagn vara tydligt angifvet, att densamma innehåller eldfarligt gods.

Mom. 2. Finnes i blandadt tåg godsvagn, hvari eldfarlig olja af första klassen är inlastad, skall sådan vagn ställas antingen efter personvagnarna, i sådant fall skild från dessa med en eller flera godsvagnar, som icke äro lastade med lätt antändligt ämne, eller ock i främre delen af tåget, med iakttagande att emellan den med eldfarliga oljan lastade vagn och närmaste personvagn finnas minst tre godsvagnar, som icke äro lastade med lätt antändligt ämne.

Instruktion
för
Växlingspersonal.

Tillägg n:r 1.

§§ 6 och 12 skola erhålla följande, delvis ändrade lydelse:

§ 6.

Innan växlingsrörelse utföres, skall växlingsledaren hafva öfversett de vagnar, som skola flyttas eller mot hvilka skjutsning kan komma att äga rum.

Försiktighet i fråga om vissa vagnar.

Vagnar af nedannämnda slag få icke skjutas så, att stöt mot annat fordon eller mot stoppbom därigenom kan uppstå, och få icke heller utsättas för stöt från annan skjuts, nämligen personvagnar, däri inbegripna post-, sjuk- och restaurangvagnar,

vagnar, lastade med lefvande djur och explosiva ämnen, äfvensom mjölk- och stycke-gods-vagnar,

vagnar, som äro försedda med anslaget: »Växlas försiktigt!» (»Vorsichtig rangieren!» eller »Vorsichtig verschieben!«),

vagnar med särskildt ömtåligt byggnadssätt, såsom justeringsvagnar, brobelastningsvagnar, vagnar med spårrensare, mallvagnar, impregneringsvagnar, ångfinkor, cisternvagnar, kranvagnar och gasvagnar.

§ 12.

Användande af tågspår.

Växlingsrörelse å tågspår eller skjutsning af vagnar å spår, som korsar eller mynnar ut i tågspår, får icke äga rum under de sista 5 minuterna före den tidpunkt, då ankommande tåg, som skall befara tågspåret, väntas, med mindre växlingsledaren därtill erhållit tillstånd af den, som skall inspektera tågvägen. Dylikt tillstånd må gifvas endast vid behof och på för hvarje särskild gång gjord framställning. Om så anses behöfligt, må tågvägsinspektören förbjuda sådan växling äfven för längre tid än 5 minuter före tågets väntade ankomst.

Till tillägget höra särskilda gummerade ändringslappar, som skola inklistras å vederbörliga ställen i särtrycket.